

U sudskoj praksi nacionalnih sudova pozicija žrtve u kaznenom postupku, u svezi ostvarivanja prava na naknadu štete, je većinom samo teoretska, stoga će žrtve svoja prava u pravilu morati ostvarivati kroz parnični postupak. Parnični postupak kod nas još uvijek ne predviđa nikakvu zaštitu za neposredne i posredne žrtve, pa tako na primjer članovi obitelji žrtava ratnih zločina bivaju ispitivana o okolnostima usmrćenja, iako postoji kaznena presuda, te nadalje da li su njihovi bližnji bili pripadnici paravojnih formacija i slično. Zaštita od viktimizacije u okviru parničnog postupka na normativnoj razini uopće ne postoji, pa ćemo se ograničiti na kazneni postupak koji je u tom smislu, posebno nakon reforme kaznenog postupka iz 2008., učinio dosta velik pomak, iako je profesor Pavišić izjavio, nakon donošenja novele iz 2008. da je žrtva i dalje u kaznenom postupku u pravilu zaboravljena, da je ona la grande oubliée. Pozitivan pomak postoji i iz ustavno-pravne perspektive jer okrivljenikova su prava već na ustavno-pravnoj razini zaštićena, iako sam Ustav uopće ne poznaje kategoriju žrtve. Direktiva Europske unije o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela, koju nismo uspjeli implementirati u implementacijskom roku, iako je novela Zakona o kaznenom postupku prošla kroz javnu raspravu. Da je tome tako na razini cjelokupnog sustava, a ne samo u kaznenom postupku, proizlazi iz odredbe državnog proračuna za ovu godinu u kojem je za podršku svjedocima i žrtvama kaznenih djela predviđeno 278.000 kuna od čega za naknade 200.000, te je rebalansom taj iznos još smanjen.

Zakon o kaznenom postupku daje vrlo jasnu definiciju žrtve, širu od one predviđene u direktivi, pa je žrtve svaka osoba koja zbog počinjenja kaznenog djela trpi fizičke i duševne posljedice, imovinsku štetu ili povredu temeljnih prava i sloboda.

Klaudio Čurin, odvjetnik

(lang:50001:en)(/yams-select:50001)